

DOPORUČENÍ RADY**ze dne 13. července 2018****k národnímu programu reforem Nizozemska na rok 2018 a stanovisko Rady k programu stability Nizozemska z roku 2018**

(2018/C 320/18)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik ⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ⁽²⁾, a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise roční analýzu růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2018. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Priority této roční analýzy potvrdila dne 22. března 2018 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2017 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 rovněž zprávu mechanismu varování, ve které je Nizozemsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada potvrdila dne 22. března 2018. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ⁽³⁾ (dále jen „doporučení pro eurozónu“) přijala Rada dne 14. května 2018.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Nizozemsko jakožto členský stát, jehož měnou je euro, mělo zajistit, aby doporučení pro eurozónu, jak je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 až 2, bylo plně a včas provedeno.
- (3) Dne 7. března 2018 byla zveřejněna zpráva o Nizozemsku pro rok 2018. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Nizozemsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 11. července 2017 ⁽⁴⁾, v přijímání opatření v návaznosti na jemu určená doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů Nizozemska v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 7. března 2018. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že se Nizozemsko potýká s makroekonomickou nerovnováhou. Nizozemsko především vykazuje mezi členskými státy eurozóny největší tříletý přebytek běžného účtu v poměru k HDP. Tento přebytek naznačuje neoptimální alokaci zdrojů a možnosti ke zvýšení růstu a prosperity. Soukromý dluh je vysoký, zejména objem hypotečního dluhu domácností a zadlužení nadnárodních podniků. Dlouhé účetní rozvahy domácností zvyšují jejich zranitelnost finančními otřesy.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Úř. věst. C 179, 25.5.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 261, 9.8.2017, s. 1.

- (4) Dne 30. dubna 2018 předložilo Nizozemsko svůj národní program reforem na rok 2018 a dne 26. dubna 2018 svůj program stability z roku 2018. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země byla zohledněna při programování evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen „ESI fondy“) na období 2014–2020. V souladu s článkem 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ⁽¹⁾ může Komise členský stát požádat, aby svou dohodu o partnerství a příslušné programy přezkoumal a navrhl změny, je-li to nezbytné, aby se podpořilo provádění příslušných doporučení Rady. Podrobnosti o tom, jak bude Komise uvedené ustanovení používat, byly uvedeny v pokynech k uplatňování opatření propojujících účinnost ESI fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí.
- (6) Na Nizozemsko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Ve svém programu stability z roku 2018 plánuje nizozemská vláda snížení přebytku veřejných financí z 1,1 % HDP v roce 2017 na 0,3 % HDP v roce 2021. Střednědobý rozpočtový cíl – tj. strukturální schodek ve výši 0,5 % HDP – je v programovém období stále plněn. Poměr veřejného dluhu k HDP by měl podle programu stability z roku 2018 postupně klesat až na 44,0 % HDP v roce 2021. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je realistický. Na základě prognózy Komise z jara 2018 se předpokládá, že se strukturální saldo zhorší z přebytku ve výši 0,5 % HDP v roce 2017 na schodek v roce 2018 ve výši 0,1 % HDP a v roce 2019 ve výši 0,3 % HDP, což je nad střednědobým rozpočtovým cílem. Veřejný dluh by si měl udržet jasnou sestupnou tendenci a držet se pod referenční hodnotou stanovenou Smlouvou. Celkově se Rada domnívá, že Nizozemsko by podle projekcí mělo ustanovení Paktu o stabilitě a růstu v letech 2018 a 2019 dodržet. I při dodržování střednědobého cíle stále zůstává prostor pro využívání fiskálních a strukturálních politik pro zvýšení veřejných a soukromých investic do výzkumu, vývoje a inovací.
- (7) Nizozemsko má účinný výzkum a vývoj a jeho vysoce výkonný vzdělávací systém a vědecká základna vytvářejí vhodné podmínky pro podporu inovací a kapacity růstu prostřednictvím vzdělávání a činností v oblasti výzkumu a vývoje. Byly oznámeny značné dodatečné investice, které by mohly přispět ke stabilizování intenzity veřejného a soukromého výzkumu a vývoje. Zda Nizozemsko dosáhne svých cílů strategie Evropa 2020, zejména pokud jde o investice do výzkumu a vývoje a do obnovitelných zdrojů energie, je i nadále nejisté.
- (8) Stěžejní výzvu pro řešení vysokého zadlužení domácností představuje trh s bydlením, na němž se v průběhu desetiletí nashromáždily nepružné prvky a pobídky deformující trh, které se projevují u financování bydlení i u odvětvových úspor. Od roku 2012 byla provedena řada opatření, která tento problém částečně řeší. V roce 2017 vláda oznámila záměr urychlit omezování daňového odpočtu hypotečních úroků, s jehož prováděním se začne v roce 2020. Nicméně neexistence dobře fungujícího středního segmentu na trhu s nájemním bydlením vede domácnosti k tomu, aby raději kupovaly, než pronajímaly, což sebou přináší vysokou míru zadlužení a finanční nestabilitu v mladém věku. Sektor sociálního bydlení je jedním z největších v Unii, ale tento druh bydlení nevyužívají vždy ti, kteří to skutečně potřebují. Sociální bydlení využívají domácnosti s vysokými příjmy, neboť společnosti působící v oblasti sociálního bydlení nezvyšují nájem tak rychle, jak by z právního hlediska mohly. Vláda sice oznámila svůj záměr podporovat nabídku cenově dostupného bydlení na trhu se soukromým nájemním bydlením, konkrétní plány pro tuto podporu ale zatím nepředstavila.
- (9) Jak je uvedeno v doporučení pro eurozónu, boj proti strategiím agresivního daňového plánování je nezbytný, aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže mezi podniky, zajistilo se spravedlivé zacházení s daňovými poplatníky a chránily se veřejné finance. Vedlejší účinky strategií agresivního plánování mezi členskými státy vyžadují koordinované kroky v oblasti vnitrostátních politik, jež by doplňovaly právní předpisy Unie. Vysoká úroveň vyplácení dividend, licenčních poplatků a úroků probíhajících přes Nizozemsko naznačuje, že společnosti, které se uchylují k agresivnímu daňovému plánování, využívají nizozemské daňové předpisy. Velká část přímých zahraničních investic je v držení „zvláštních účelových jednotek“. Neexistence srážkové daně uvalené na odchozí platby licenčních poplatků a úroků (tj. těch, které odvádí rezidenti Unie rezidentům třetích zemí) může vést k tomu, že se tyto platby zcela vyhnou zdanění, pokud nejsou zdaňovány ani v jurisdikci příjemce. Neexistence některých pravidel proti zneužívání, zejména pokud jde o hybridní subjekty, může rovněž usnadňovat praktiky

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

agresivního daňového plánování. Komise uznává závazek k boji proti agresivnímu daňovému plánování, jež si Nizozemsko stanovilo v programu reforem v oblasti zdanění, včetně srážkové daně uvalované na vyplácení licenčních poplatků, úroků a dividend v případech zneužití či plateb odváděných do jurisdikcí s nízkým zdaněním je pozitivním krokem ke snížení agresivního daňového plánování, který by měl být rychle proveden a důkladně sledován. Na základě nedávných výměn s nizozemskými orgány bude Komise i nadále pokračovat v konstruktivním dialogu s cílem bojovat proti strategiím agresivního daňového plánování.

- (10) I přes nízkou nezaměstnanost a vysokou míru volných pracovních míst se nominální mzda v roce 2017 zvýšila pouze mírně na 1,5 %. To je pod úrovní, kterou by bylo možné očekávat vzhledem k míře inflace, produktivity a nezaměstnanosti. Mírný nárůst mezd může částečně souviset s pomalým růstem produktivity, stagnací na trhu práce a jeho větší segmentací. V roce 2017 přijala vláda několik daňových opatření, která sníží daňové zatížení práce a jejichž cílem je zvýšení čistého disponibilního příjmu domácností těch, kdo pracují. Další zvýšení čistého disponibilního příjmu domácností vytvářením podmínek pro podporu růstu mezd a reformou druhého pilíře důchodového systému, tak aby byl transparentnější, mezigeneračně spravedlivější a odolnější vůči otřesům, by podpořilo domácí poptávku a přispělo k obnově rovnováhy v eurozóně.
- (11) Nedávné zvýšení zaměstnanosti lze do značné míry připisat zvýšenému počtu osob zaměstnaných na smlouvy na dobu určitou a samostatně výdělečně činných osob. Vysoký a rostoucí podíl osob zaměstnaných na smlouvy na dobu určitou, jakož i rychlé zvýšení počtu samostatně výdělečně činných osob bez zaměstnanců jsou zaznamenávány v kontextu velkých rozdílů v platných pracovněprávních předpisech, ochraně práce, jakož i rozdílů v právních předpisech v oblasti daní a sociálního zabezpečení. Třebaže byla přijata jistá opatření a některá další byla oznámena, některé z těchto faktorů stále vytvářejí pro zaměstnance finanční pobídky, aby začali pracovat jako osoby samostatně výdělečně činné, nebo zvýhodňují jejich zaměstnávání na základě smlouvy na dobu určitou. Prosazování opatření k boji proti fiktivní samostatné výdělečné činnosti bylo nadto pozastaveno až do roku 2020. Osoby samostatně výdělečně činné mají častěji nedostatečné pojištění proti invaliditě a nezaměstnanosti a důchodové pojištění. To by v dlouhodobém horizontu mohlo mít dopad na udržitelnost systému sociálního zabezpečení.
- (12) Navzdory celkově dobře fungujícímu trhu práce stále existuje nevyužitý potenciál pracovní síly. Obzvláště vysoký počet žen pracujících na částečný pracovní úvazek a zaměstnanost osob přistěhovaleckého původu představují i nadále významný problém. Míra zaměstnanosti migrantů narozených mimo EU je o 20,6 procentních bodů nižší než osob narozených v Nizozemsku, přičemž u žen narozených mimo EU je tento rozdíl ještě větší.
- (13) Růst míry úspor domácností v posledních letech byl částečně důsledkem vyšších úspor v druhém pilíři důchodového systému (povinné doplňkové soukromé systémy), k čemuž přispělo právní prostředí. Vhodné rozdělení nákladů a rizik v rámci jednotlivých generací a mezi generacemi nad rámec přijatých pravidel týkajících se indexace a finančních rezerv (rámec pro finanční posouzení) by domácnostem pomohlo vynakládat své finanční prostředky způsoby, jež by více podporovaly růst. Vláda potvrdila svůj záměr podstatně reformovat druhý důchodový pilíř s cílem zlepšit krytí a vytvořit transparentnější, pružnější a z pojištěmatematického hlediska spravedlivější systém. Pokud jde o fiskální udržitelnost, zpráva o stárnutí populace z roku 2018 poukazuje na středně vysoké riziko pro fiskální udržitelnost v dlouhodobém horizontu, neboť dlouhodobé výdaje na zdravotní péči by se do roku 2070 měly zvýšit z 3,5 % na 6,0 % HDP.
- (14) V kontextu evropského semestru 2018 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Nizozemska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Nizozemsku pro rok 2018. Posoudila také program stability z roku 2018, národní program reforem na rok 2018 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Nizozemsku adresována v předchozích letech. Komise vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Nizozemsku, ale také míru jejich souladu s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (15) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2018 a dospěla ke stanovisku ⁽¹⁾, že Nizozemsko zřejmě Pakt o stabilitě a růstu dodrží.
- (16) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada národní program reforem na rok 2018 a program stability z roku 2018. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 a 2,

⁽¹⁾ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Nizozemsku v období 2018–2019:

1. Při dodržování střednědobého cíle využít fiskálních a strukturálních politik ke zvýšení veřejných a soukromých investic do výzkumu, vývoje a inovací. Přijmout opatření snižující zvýhodňování dluhu pro domácnosti a odstraňující přetrvávající deformace na trhu s bydlením, zejména podporou rozvoje odvětví soukromého nájemního bydlení.
2. Odstraňovat pobídky k využívání smluv na dobu určitou a samostatně výdělečně činných osob bez zaměstnanců a zároveň podporovat odpovídající sociální ochranu pro osoby samostatně výdělečně činné a bojovat proti fiktivní samostatné výdělečné činnosti. Vytvořit podmínky pro vyšší růst mezd a respektovat roli sociálních partnerů. Zajistit, aby byl druhý pilíř důchodového systému transparentnější, mezigeneračně spravedlivější a odolnější vůči otřesům.

V Bruselu dne 13. července 2018.

Za Radu
předseda
H. LÖGER
